

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.539/2023/6/I.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe; ügyintéző: dr. Lakatos Péter ügyvéd

Az alperes:

alperes., alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Hüttl Tivadar ügyvéd, ügyvéd címe

A per tárgya:

személyes adat védelméhez fűződő jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 65.P.20.109 /2023/15.

A fellebbezést benyújtó fél: az alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 265.000 (kétszázhatvanötezer) forint perköltséget.

Az eljárás illetékmentes.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a kiadásában 2021 februárjában a magazin speciális kiadványaként „cikk címe (2021. febr. - IX. évad 2. szám)” címmel megjelent kiadványban és a portál internetes oldalon 2021. február 3. napján „cikk címe” címmel közölt cikkben a felperes személyes adatait (nevét, céges érdekeltségeit, bűnügyi személyes adatait, képmását) a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályban, az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott előírások megsértésével kezelte – így nevét, céges adatait, mint személyes adatait kényszerítő erejű jogos érdek nélkül, felperes tiltakozása ellenére kezelte, majd közölte lapjaiban, képmását és bűnügyi személyes adatait jogosulatlanul közölte, s ezzel megsértette a felperes személyes adatai védelméhez fűződő jogát.

Kötelezte az alperest a fenti internetes kiadványban megjelenített felperesi személyes adatok, így a felperes neve, cégeire vonatkozó adatok, a vagyona-ra vonatkozó adatok, a képe és a bűnügyi személyes adatai törlésére, és ezen adatok további jogsértő kezelésétől az alperest eltiltotta.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 100.000 forint perköltséget áfával.

Megállapította, hogy az eljárás tárgyi illetékmentes.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 2. § (1) bekezdését, 3. § 2., 9., 10. pontját, 4. § (1) bekezdését, 5. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, 23. § (1), (2), (5) bekezdéseit, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679. számú, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (2016. április 27.) (GDPR) (1), (7), (11) Preambulum bekezdéseit, 2. cikk (1) bekezdését, 4. cikk (1), (2), (7), (11) bekezdéseit, 5. cikkét, 6. cikkét, 10. cikkét, 17. cikk (1), (2), (3) bekezdését, 21. cikk (4) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 2. § (1), (2) bekezdéseit, 265. §-át, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1)-(3) bekezdéseit, 2:43. § e) pontját, 2:44. § (1)-(3) bekezdéseit, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését.

Kiindulópontként azt rögzítette, hogy a felperesi személyes adatok védelméhez fűződő jogban tárgyasodó önrendelkezéshez fűződő alkotmányos alapjog és az alperes véleménynyilvánítási szabadságához, a közvélemény tájékoztatásához fűződő alkotmányos alapjogok kollíziójára tekintettel érdekmérlegeléssel kellett állást foglalnia.

Esetlegesen azt tartotta fontosnak értékelni, hogy a felek között folyamatban volt levelezés során a felperes már az első válaszelevelében 2021. január 12-én kifogásolta a 2019-es évre vonatkozó gazdasági eredményeket rögzítő adatok kizárólagos figyelembevételét, majd a levélváltásokat követően a felperes a 2021. január 29. napján kelt tiltakozásában a megjelentetéshez nem járult hozzá.

Értékelte azt is, hogy ezen tiltakozás ellenére az alperes a kiadványát megjelentette a 2019-es értékek alapul vételével mind papír alapon, mind az internetes megjelenésben és a felperes

képmását is közzétette és az internetes megjelenésben pedig a felperest érintő büntetőügyet is megemlítette. Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy az alperes ügyészségi vádat említett, holott még az eljárás nyomozati szakban volt és a felperes sikkasztás miatti gyanúsítása és megvádolása sem történt.

Elfogadta azt az alperesi érvelést, mely szerint a GDPR 6. cikk a)-f) pontjaiban felsorolt jogszerű adatkezelési okok közül bármelyik fennállta esetén az adatkezelés jogszerű. A 6. cikk a) pontja szerint a hozzájárulás nélküli adatkezelés is jogszerű lehet, ezért a felperes azon alapvetése, mely szerint a hozzájárulása hiányában az alperes nem kezelhette a személyes adatait, nem volt helytálló. Egyetértett a felperes azon érvelésével – NAIH állásfoglalásban és a Fővárosi Törvényszék 105.K.706.638/2020/10. határozatában foglaltak figyelembevételével is – hogy az alperesi adatkezelés mint sajtómegjelenés nem a GDPR 6. cikk e) pontja szerinti adatkezelés, ugyanakkor esetenként mérlegelendőnek ítélte, hogy az adott sajtótermékben megjelent és személyes adatokat rögzítő tartalom és ennek közlése a nyilvánosság tájékoztatásaként történő megjelenítéssel közérdekű-e, vagy sem. Megítélése szerint általános érvennyel nem volt megállapítható, hogy minden sajtócikkben megjelenített adat az érintettekhez köthető személyes adat, közérdekből jelenik meg, és ezért nyilvánosságra hozataluk közérdekű. Az adatkezelési folyamat figyelembevételével először azt vizsgálta, hogy ezen adatok gyűjtésével az alperes jogszerű tevékenységet végzett-e, mivel a felperes az adatok kezelését és nyilvánosságra hozatalát is jogsértőként kérte megállapítani.

Rögzítette, hogy az adatkezelés fogalmába az adatok gyűjtése és tárolása mellett a nyilvánosságra hozatal, mint felhasználás és a továbbítás is beletartozik.

Az alperes GDPR 6. cikk e) pontja szerinti jogszerű adatkezeléssel kapcsolatos érvelése tekintetében azt fejtette ki a NAIH és a Kúria hivatkozott határozataiban foglaltakra tekintettel, hogy már az alperesi cikk megjelenése előtt az előzetes egyeztetéskor, majd a kifogás előterjesztésekor kell az adatkezelőnek bizonyítania az adatkezelés céljának közérdekű jellegét. Ezt az álláspontot nem általánosságban az alperesi sajtókiadvány megjelenésének céljával, hanem az adott személyes adatok kezelésével és azok értékelésével kell az alperesnek elvégeznie egyedi érdekmérlegelés alkalmazásával.

A sajtónak minden egyes sajtómegjelenés során meg kell tudni indokolnia, ha a közöltek természetes személy személyes adatainak közlésével járnak, hogy azok valamilyen közérdek, nyomós egyéni érdeket háttérbe helyező, közösség számára hasznos, közérdekű, például a sajtó tájékoztató funkcióját szolgáló közügyhöz kötődő információ átadásához szükségesek. Nem minden jogos érdek alapozza meg a fő szabálytól való eltérés lehetőségét, hanem a jogalkotó megköveteli, hogy ez közérdek, vagy legalább, ha ez jogos érdeknek minősül, akkor az kényszerítő erejű legyen, ebből pedig arra következtetett, hogy a sajtókiadványok megjelentetésének közérdekű jellegének megítélése során el kell végezni az előzetes érdekösszemérést annak megállapításához, hogy a sajtó jogosan jelentet-e meg egy magánszemély személyes adatainak feltüntetésével egy cikket.

A perben azt kellett tehát eldönteni megítélése szerint, hogy közérdekű tevékenység-e az alperesi sajtószerv tevékenysége, kifejezetten a felperes személyes adatainak alperesi cikkekben való közléseinek vonatkozásában, ezt megelőzően azonban az adatok összegyűjtését és feldolgozását is vizsgálat tárgyává kellett tenni ilyen szempontból.

A felperes neve, a cégnév és vagyon vonatkozásában való adatgyűjtés és feldolgozás tekintetében az elsőfokú bíróság az alperesi érvrendszert elfogadta, a közérdekből nyilvános cégalapításból való adatok megszerzése, birtoklása, elemzése, csoportosítása, rendezése és ezekből következtetések levonása, majd vagyonbecslés készítése legitim újságírói tevékenység. A felperes alappal nem kifogásolhatta a nyilvánosan elérhető adatok tekintetében az alperes adatgyűjtését és adatfeldolgozását, mert az a nyilvánosság tájékoztatása érdekében végzett közérdekű célt szolgáló tevékenység. Ez pedig a felperes

hozzájárulása nélkül is végezhető tevékenység volt. Elfogadta azt az alperesi érvet ehhez, hogy a felperes vagyonának mértéke, a magyar gazdaságban betöltött szerepe, a cégeinek és a felperesnek, mint befolyásos üzletemberi tevékenysége indokolja a gazdaglistán való szerepeltetéséhez a cégeire vonatkozó adatok gyűjtését, rendszerezését, elemzését, vizsgálatát. A felperessel való kiadvány-megjelenést megelőző egyeztetés is jogszerű volt erre a célra való hivatkozás mellett.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes jogszerűen kért adatokat és elemzett nyilvánosan elérhető információkat, amelyeket jogszerűen kezelte.

Rámutatott, hogy mindaddig jogszerű az adatkezelés, amíg az a GDPR 6. cikk e) pontján alapuló közérdekű tevékenység végzése érdekében történik azonban, ha a GDPR 17. cikk (1) bekezdésének c) pontja alapján a jogosult tiltakozik, vagy a b) pont alapján a hozzájárulását visszavonja, az adatkezelő törlési kötelezettsége áll be. Kiemelte, hogy a GDPR 17. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint, ha úgynevezett kényszerítő erejű jogos érdek áll fenn az adatkezelő oldalán a törlésre nem köteles. Utalt arra, hogy a felperes már 2021. január 12-i levelében is egyértelművé tette, hogy nem kíván a kiadványban szerepelni, ha az nem valós, jelen idejű adatokat tartalmaz. Erre a tiltakozásra tekintettel az alperesnek érdekmérlegelést végezve kellett tájékoztatnia a felperest, hogy miért jelenteti meg mégis a kiadványt, milyen kényszerítő erejű jogos indok áll fenn az oldalán. Megítélése szerint a 2021. január 29-ei felszólítást követően az alperesnek mindenképpen indokolnia kellett az adatkezelése jogos indokát a felperes felé.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperesnek kellő ideje volt-e a tiltakozást követően az adatkezelés megszüntetésére, hanem azt vizsgálta, hogy igazolt-e a felperes felé kényszerítő erejű jogi érdeket a megjelenéssel kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság az alperesnek az alkotmánybírósági gyakorlatra és a Ptk. 2:44. §-ára, valamint a meghallgatott tanúk vallomásaiban közöltekre alapított védekezését nem fogadta el, utalt arra, hogy ha a felperes a cégei üzleti jóhírét, mint védendő jogi tárgyat jelöli meg a hozzájárulása megtagadása indokaként, a sajtószerv ezt érdemi vizsgálat nélkül nem hagyhatja figyelmen kívül azzal, hogy kizárólag a természetes személy érdekeit mérlegelheti adatkezelése jogszerűsége során. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a vállalkozó és cégei szorosan összetartoznak, ezen alapul az alperesi kiadvány, olyan embereket rangsorol, akiket a cégei tesznek vagyonos emberekké. A cég tulajdonosának érdeke is, hogy a sajtó valós képet rögzítsen róla, neve, cégeinek adatai, képmása mellett olyan szöveges tartalom jelenjék meg, ami a közvélemény időszerű, pontos és hiteles tájékoztatását szolgálja, nem pedig a bulvárérdeklődést, mert az nem testesít meg közérdeket. Az elsőfokú bíróság az érdekmérlegelés során abból indult ki, hogy az alperesi kiadvány a korábbi évektől eltérően 2021-ben nem az előző 2020-as év adatait rögzítette, hanem a 2019-es adatokat, és ez más helyzetet eredményezett. A felperes korábbi hozzájáruló magatartása ezen okból változott meg, mert úgy értékelte, hogy rangsorolása nem a valós helyzetet tárja az olvasók elé. Hamis, megtévesztésre alkalmas adatszolgáltatáshoz közérdek pedig nem társulhat. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperesnek méltányolható magánérdeke fűződött ahhoz, hogy ne jelenjenek meg személyes adatai egy sajtóorgánumban és ezzel összefüggésben az alperesi megjelenéshez pedig nem fűződött nyomós kényszerítő erejű érdek, de közérdek sem. Kifejtette, hogy az olvasói kíváncsiság nem legitimálja a sajtómegjelenést, mely szerint az olvasók évente szoktak tájékozódni az alperesi kiadványból, és alperesi üzleti érdek sem sorolható ide, hogy a lista minden év elején megjelenhessen.

Kiemelte, hogy a GDPR hatályba lépését követően a magánszféra tiszteletben tartása került előtérbe és a sajtó csak olyan információkat jeleníthet meg az egyének magánszférájáról, amik nyilvánosságra hozatalához közérdek és/vagy nyomós kényszerítő erejű érdek fűződik. Az emberi kíváncsiságot nem minősítette ilyennek. Ha az adatok nem azt mutatják, ahol az

adott természetes személy az érintett gazdasági évben tart, akkor az elsőfokú bíróság megítélése szerint joga van azt meghatározni, hogy szerepelni kíván-e a listán. Rámutatott arra, hogy a felperesnek fűződhet ahhoz védendő érdeke, az önrendelkezési jog gyakorlása eredményeként, ami a nyilvánosság tájékoztatásához, a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő alapjog érvényesülését lerontja. Kitért arra is, hogy a cégek beszámolóinak későbbi előterjesztése, a 2020 őszére kitolt határidőt önmagában nem indokolja, hogy a gazdaság szereplőiről a korábbi évek szerinti tájékoztatástól eltérően ne a közlést megelőzően, hanem a közlést megelőző év előtti gazdasági eredmény alapján adjon tájékoztatást az alperes.

Kitért arra, hogy a bűnügyi személyes adatok tekintetében a felperes tiltakozási jogával nem tudott élni, tekintettel arra, hogy ezen típusú adatok szerepeltetéséről az alperes korábban nem tájékoztatta. Az adatok együttes megjelenítése azonban az elsőfokú bíróságot befolyásolta abban, hogy az alperesi megjelenítéshez fűződő közérdeket, kényszerítő erejű jogos alperesi érdeket vitatva, a felperes keresetének helyt adva az alperesi közlést ne részesítse alkotmányos oltalomban.

A képmáshoz, mint személyes adat védelméhez fűződő joggal kapcsolatosan hivatkozott a BDT2020. 4251 számú döntésre, a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban foglaltakra, valamint a „hannoveri” kritériumok szem előtt tartására. Azt rögzítette, hogy a felperes véleményformáló, a nyilvánosságban megnyilatkozó üzletemberként közszereplőnek minősül, aki a közvéleményt is alakítja, ebből következően a felperes olyan közszereplő, akinek a róla szóló sajtómegjelenésekhez történő képfelhasználáshoz nem kell külön hozzájárulását kérni, de a képi ábrázolás nem lehet sértő, megalázó, öncélú, nem sértheti az emberi méltóságot sem. A felperes képmásának közlését azon az alapon minősítette jogsértőnek, hogy az alperesi sajtókiadvány megjelentetéséhez nem fűződött közérdek a szöveges tartalom figyelembevételével. Ebből következően pedig a kép közlése sem lehetett legitim. Ennek eredményeként az elsőfokú bíróság a felperesi képmás közlését is jogsértőnek minősítette és ezzel volt összhangban a törlésre vonatkozó rendelkezés is.

Az elsőfokú bíróság a bűnügyi személyes adatok gyűjtése és közlése tekintetében a GDPR 10. cikkét tartotta szem előtt, a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltak jelentőségét abban látta, hogy a büntetőeljárásról való sajtótudósítás keretén belül lehet tájékoztatást adni a felperes bűnügyeiről. Értékelte továbbá a GDPR 10. cikke alapján a közhatalmi szervek, így az igazságszolgáltatás egységei rendelkezhetnek az ilyen típusú adatok felett. Mindezek alapján úgy értékelte, hogy a felperes vagyonának becslése alapján történő megállapításával kialakított úgynevezett gazdaglista tartalomértékelése körében ezen adatok sajtószerv általi kezelésének nincs helye és az adatkezelés jogsértő. A szigorú jogértelmezést a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.672/2023. számú ügyben született döntésének indokait figyelembe véve korrigálta. A GDPR 85. cikk (1) és (2) bekezdéseire, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) és 37/1992. (VI. 10.) AB határozataira, valamint az Smtv. 10. és 13. §-ára való utalás mellett rámutatott, hogy fokozott társadalmi érdek fűződik a közösség érdekében eljáró, vagy akár csak megnyilvánuló, vagy a közérdeket befolyásoló személyekkel kapcsolatos bűnügyi információk széles körben való hozzáférhetőségéhez. Mivel a felperes közszereplőnek minősült, ezért a fokozott tűrési korlát érvényesülésére tekintettel a személyes adatainak védelméhez fűződő jog tekintetében vizsgálatot kellett végezni.

Elsősorban azt rögzítette, hogy az alperes a cikkekben történő megjelenítéséről előzetesen nem tájékoztatta a felperest, ezért érintettként tiltakozni sem tudott. Arra következtetett, hogy általánosságban nem jelenthető ki, hogy egy büntetőügyről való tájékoztatás közügy csak azért, mert közéleti szereplőt érint. Megítélése szerint egy vagyonosodást bemutató alperesi közléshez nem szükséges a felperes jelen idejű, vagyis megjelenéskori büntetőügyeiről való tájékoztatás. Álláspontja szerint nem ismerhető fel közérdek ezen adatok felhasználása tekintetében. Álláspontja szerint az nem bírhat relevanciával, hogy ezek az adatok már

nyilvánosságra kerültek, mert egyrészt nem feltétlenül az alperesi olvasótábor szembesült ezekkel, másrészt, ha a vállalkozói vagyonnal ezek az adatok nincsenek összefüggésben, akkor nincs ok a megjelenítésre. Megjegyezte, hogy nem volt érdemi a tájékoztató az alperesi internetes, illetőleg nyomtatott verzióban, mert maga az alperesi írás rögzítette, hogy a vagyon mértékének számítása szempontjából a felperes ellen folyó ügyeknek nincs különösebb jelentősége. Erre tekintettel nem fűződött közérdek a büntetőügyekről való tájékoztatáshoz. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint a felperes büntetőügyének indokolatlan megemlítésével az alperes jogsértő adatkezelést, illetéktelen adatrögzítést és továbbítást valósított meg.

Megemlítette továbbá, hogy nyilvánosság tájékoztatásának szükségességéhez mérten arányosan lehetséges az alapjog korlátozása, ezt a szükségességet és arányosságot azonban az alperes a közleményeivel kapcsolatosan nem igazolta. Értékelte azt is, hogy az alperesi közlésekben hangsúlyos volt a büntetőügy, mert ezzel vezette be a felperes bemutatását a nyomtatott lap. Nem fűződött ahhoz érdek, hogy a felperes vagyonosodásának bemutatása során a személye, mint büntetőeljárás alatt álló üzletemberé jelenjen meg egy gazdasági lapban.

A jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében a felperes pontosított keresetében foglaltak alapján az alperesi jogsértést megállapította és a jogsértéstől az alperest eltiltotta, továbbá a sérelmes adatok törlését rendelte el.

A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján döntött. Illetékmegfizetési kötelezettsége a feleknek nem keletkezett, tekintettel az eljárás tárgyi illetékmentes voltára, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján.

[2] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az anyagi jogi jogszabályok téves értelmezésével, iratellenesen, a bizonyítási szabályokat és az indokolási kötelezettségét megsértve, illetve a kereseti kérelemhez kötöttség szabályaival ellentétesen, a rendelkező rész és az indokolás orvosolhatatlan ellentmondása mellett hiányos indokolással hozta meg a kereseti kérelmeknek részben helyt adó döntését.

Az elsőfokú bíróság eltérve a BH2022. 189 számú határozattól, vagyoni adatok tekintetében azt állapította meg, hogy azok gyűjtése esetén az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja. Téves az elsőfokú bíróság azon állásfoglalása, hogy az alperesnek már a felperes 2021. január 12. napján küldött levele alapján érdekmérlegelést kellett volna végeznie. Egyrészt a felperesi munkavállaló semmiféle képviselői joggal nem rendelkezett a felperes személyes adataival összefüggő igényérvényesítés vonatkozásában, másrészt a levélváltás az alperes által alkalmazott módszertannal kapcsolatos vitát jeleníti meg, nem tartalmaz formális adatvédelmi alapú tiltakozást, csak a jogi következményekre utalt. Hiányos a tényállás abban a tekintetben, hogy az nem rögzíti, hogy az alperes 2021. január 12. napján megküldte a NAIH által elvárt előzetes érdekmérlegelést a személyes adatok kezelése vonatkozásában. A felperesi tiltakozás 2021. január 29. napján péntek délután érkezett, azonban az alperes három munkanap alatt a kényszerítő erejű jogos érdek igazolását elvégezte.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy egy éves késésben volt az alperes a beszámolók értékelésével kapcsolatban. Mivel a beszámolók leadási ideje ebben az időszakban jogszabály alapján általánostól eltérően 2020. szeptember 30-a volt, a 2021.

február 1. napján megjelent lapszám legfeljebb négy hónapos késésben lehetett. Nem tartalmazza a tényállás azt sem, hogy az alperesi kiadványokban írt módszertani ismertető egyértelműen rögzítette, hogy a számítások alapját a 2019. évi üzleti évről származó beszámolók adják. Az összeállítással kapcsolatos tájékoztatóból egyértelmű volt, hogy a valós vagyoni helyzet a legfrissebb közhiteles beszámolókon alapuló 2019. évben nyújtott gazdasági teljesítmény, nem pedig a 2021. februári aktuális állapot. A nyilvánosság felé közvetített kép nem volt valótlan, mert a módszertan alapján egyértelmű, hogy milyen időállapotot dolgoz fel az összeállítás. A későbbi üzleti év feldolgozására az alperes számára nem volt objektív lehetőség, mert a felperes a 2020. január 1. - 2020. december 31. üzleti évre vonatkozó beszámolóját 2021. június 30. napján adta le a céginformációs szolgálatnál, ezért ezt megelőzően közhiteles forrás nem volt elérhető az újságírók számára. Az alperes nem kívánt eltérni a módszertanától és nem kívánta a felperes 2021. évben küldött, nem a 2019. üzleti évre vonatkozó adatokra alapítani a tájékoztatóját, mert az eltérést jelentett volna a módszertantól. A felperes kizárólag titoktartási nyilatkozat ellenében ismertetett nem 2019-re vonatkozó számokat, amelyeket az alperes nem használhatott volna fel, így a felperes nem kínált semmilyen alternatívát és a közvélemény tájékoztatását ellehetetlenítette. Az elsőfokú bíróság azonban nem volt abban a helyzetben, hogy ezeket az adatokat összevesse az alperes által felhasznált adatokkal és erre a pervezetés körében sem hívta fel a feleket. Az alperes 2020-as évre vonatkozó információkat is közölt mindkét megjelenésében, de az valóban nem képezte a vagyonszámítás részét.

Előadta az alperes, hogy a vagyonszámítással összefüggő adatkezeléshez fűződő kényszerítő erejű jogos érdeket igazolta. Ennek lényege az, hogy közhiteles beszámolók és az előre meghatározott módszertan alapján készítette az elemzést. Nincs olyan közhiteles nyilvántartás, amelyben valós idejű üzleti adatok szerepelnének. A legnagyobb vállalkozások üzleti eredményei közügynek minősülnek, ezért azokról az olvasóközönségnek joga van ismereteket szereznie, az alperes jellemző tevékenysége és az összeállítás elkészítése több hónapos munka eredménye, a szerkesztői szabadság sérelmét jelenti, ha a hiteles beszámolóval alá nem támasztott adatokat kellene elfogadni, melyekkel kapcsolatosan még titoktartás is kötelezi az alperest. Az alperesnek a piaci helyzete megóvásához szükséges az, hogy a módszertan alapján készítse el a listát. Ezen túlmenően a listáknak következetesnek kell lenniük, olvasói érdek az is, hogy az egyes adatok évről-évre időben összevethetők legyenek és abból következtetéseket lehessen levonni. A szerkesztői szabadsággal ellentétes az, ha az egyes adatalanyok határozzák meg a sajtótermék tartalmát.

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása nincs összhangban a vagyoni adatok tekintetében. Álláspontja szerint, ha közérdek nem fűződik az adatok megjelenítéséhez, akkor már az adatkezelés jogalapja is hiányzik, ezt azonban a rendelkező rész nem mondja ki, további ellentmondás, hogy a rendelkező rész az adatok közlése mellett a kezelésről is szól. A GDPR 4. cikk 2. pontjában rögzített adatkezelés definíciójába más is beletartozik, nem csak a közlés. Az ítélet nem tartalmaz indokolást abban a tekintetben, hogy a közszereplőnek tekintett felperes nevének szerepeltetése miért lehetett jogellenes. Úgyis nem indokolta meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes tulajdonában lévő cégek, vagyis jogi személyek nevének közlése miért jogsértő. Megemlítette azt is, hogy a GDPR 16. cikke alapján indokolható volt esetlegesen a felperesre vonatkozó adatok késedelem nélküli helyesbítése, mert ez lett volna a szükséges és arányos korlátozás.

Megítélése szerint az elsőfokú határozat úgy értelmezhető, hogy a nem aktuális adatok közlése a felperes jóhírnevét sértik és ezek megjelenéséhez nem fűződik kényszerítő erejű érdek, tehát a tiltakozás alapját képező felperesi magánérdek az üzleti jóhírnév védelme.

Az elsőfokú határozat annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes nem kívánt a 2019-es adatokkal megjelenni a nyilvánosság előtt. A határozatból az következik, hogy a sajtó

szabadon gyűjtheti a személyes adatok bizonyos típusait, de csak akkor közölheti azokat, ha ezzel a személyes adatok jogosultja is egyetért.

Jogsértőnek minősítette az ítéletet azért is, mert az adatvédelem és a véleménynyilvánítás alapjogi kollízióját súlyosan egyoldalúan az előbbi javára döntötte el. Az elsőfokú bíróság a felperes jóhírnevének védelme ürügyén korlátozta a sajtó működését, holott a kifogásolt cikk sértő tartalmat, vagy valótlan tényt nem közölt. Nem elfogadható korlátozása a szerkesztői szabadságnak az, hogy az érintett személy más adatokkal kíván megjelenni, magáról más képet kíván közvetíteni.

A képmás közlésével kapcsolatban előadta, hogy megítélése szerint a határozat azt közvetíti, hogy önmagában a kép közlése nem lett volna jogsértő, de a többi adattal való együttes közlés már nem igazolható közérdek. A felperes közszereplő, arcképe közismert az olvasóközönség előtt és a tárgyi időszakban is kiemelten sokat szerepelt a médiában. Ebből következően a képmás kezelésével szembeni tiltakozás semmilyen módon nem szolgálja a magánélet védelmét. Az alperesnek legitim érdeke, hogy a kiadmányát illusztrálhassa, hogy ezzel segítse az olvasói fogyaszthatóságot és az eladhatóságot. A felperes nem tett tényállítást azzal összefüggésben, hogy miért eredményezi magánszférája sérelmét a kép használata. A kép közléséhez tehát közérdek fűződik, és a „hannoveri” kritériumok alapján az alperesnek alkotmányosan garantált joga van a kép közléséhez, ezért az ítélet ezen része is jogszabálysértő.

Bűnügyi személyes adatok tekintetében az elsőfokú bíróság azt hangsúlyozta, hogy a téma tartalmilag és terjedelmileg nem illik az alperesi kiadványba. Büntetőeljárással összefüggő személyes adatok körében azonban az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan értékelte. A felperes a magyar termék piac vezető szereplője, nemzetgazdasági jelentőségű vállalatot irányít. A évi választások során az név kampányát pénzzel és kutatásokkal támogatta, nyilvánosan mutatkozott a névvel, tehát politikai közéleti szerepet is vállalt. A felperes saját maga nyilatkozott úgy, hogy az ellene indított büntetőeljárás megtorlás a politikai szerepvállalása miatt. Sajtónyilatkozataiban az ellene folyó eljárás mögött politikai leszámolást, a piacról való kiszorítására irányuló szándékot sejtetett. Az alperes álláspontja szerint a büntetőügy relevanciája nem volt megkérdőjelezhető, hiszen maga a felperes értékelte úgy a helyzetet, hogy cége fennmaradása volt a tét. Ezért a büntetőeljárásnak joggal lehetett jelentőséget tulajdonítani. A gazdasági tevékenységgel összefüggő bűncselekményre vonatkozó információk relevánsak egy üzleti lapban. A felperes esetében a gazdasági bűncselekmény gyanúja szoros összefüggésben áll az üzleti tevékenységgel. Álláspontja szerint a sajtó szabadsága fokozott veszélyt jelent, ha a jogalkalmazó terjedelmi alapon kívánja igazolni egy sajtóközlés jogszerűségét és a valótlaniságtól független tartalmi alapon dönt egy közlés szükségessége tekintetében. Kitért az Info tv. 5. § (1) bekezdésének d) pontjára, melynek alapján a bűnügyi személyes adat akkor is kezelhető, hogy ha azt az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozta és az az adatkezelés céljának megvalósulásához szükséges és azzal arányos. Ismét utalt arra, hogy a felperes több alkalommal nyilvánosságra hozta az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás tényét és a mögött politikai motivációt sejtett.

Az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlata alapján a közügyhöz a szólás magasabb védelmi szintje társul. Az elsőfokú bíróság nem végzett szükségességi és arányossági mérlegelést és elmulasztotta annak értékelését, hogy az adatvédelem magánszféra-védelmi funkciója miként igazolt akkor, mikor a felperes önként szerepelt több médiaszolgáltatónál és sajtószervnél az ellene indult büntetőeljárásokkal kapcsolatban.

Kitért arra, hogy nem vitásan az online közlésben korábban tévesen számolt be a büntetőeljárásról, azonban ezt azóta korrigálta. Az elsőfokú döntés azonban a korrigált adatok jogsértő kezelését is megállapította és a helyes tartalmú adatok törlését rendelte el. Ilyen

körülmények között jogsértő az adatkezeléstől való eltiltás, hiszen a téves adatok kezelése már nem áll fenn.

Hivatkozott az EJEB Nagykamarája által 2023. július 4. napján kihirdetett Hurbain kontra Belgium [EJEB, (57292/16.) 2023. július 4.] ítéletében a szólásszabadság és a magánszféra jogainak összeütközésekor vizsgálandó szempontokra. A döntés alapján értékelni kell, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása nem igazolható a fontos társadalmi kérdés megvitatásához szükséges adatkezelés esetén. Jelentősége van az időmúlásnak, és az információ jelenkori jelentőségét hangsúlyozza a határozat. Ha a jelenkori ügyek megértését szolgálja az adat, akkor a tájékoztatás szabadsága élvez erősebb védelmet az elfeledéshez való joggal szemben. Vizsgálni kell továbbá az adatalanyoknak az adattal összefüggő magatartását és ismertségeit. Az adatalanyoknak igazolniuk kell, hogy a nyilvánosság számukra jelentős hátrányt okoz. Végül pedig a magánszféra védelme elsőbbsége esetén is a tagállami jogalkalmazónak a sajtószabadságot legkevésbé korlátozó intézkedést szabad csak alkalmazniuk.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezmények tekintetében az alperes azt fejtette ki, hogy álláspontja szerint az adatkezelése minden adatcsoport tekintetében jogszerű volt, ezért ahhoz szankciók sem kapcsolódhatnak. A törléssel kapcsolatosan hivatkozott a GDPR 17. cikkének (3) bekezdés a) pontjára, mely szerint nincs lehetőség az érintett kérelmére történő személyes adatok törlésére, ha az adatkezelés a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog gyakorlásához szükséges. Megítélése szerint a törlési kötelezettség mindenképpen szükségtelen és aránytalan szankció volt. Szüségtelen volt, mert a vagyoni adatok törlésével a bíróság logikáját elfogadva helyre lehetne állítani a törvényes állapotot; aránytalan, mert a felperes nevének, céges érdekeltségének és az illusztrációként használt képmásának törlése az alperesi olvasóközönség félretájékoztatását eredményezi. A teljes törlési kötelezettséggel a nyilvánosság tájékoztatása sérül, mert a felperes megjelenítésének hiányában az olvasók felé torzított összképet közvetítene. Álláspontja szerint nem maradhat figyelmen kívül a közvélemény tájékoztatáshoz való jogának sérelme sem, amely megítélése szerint nyilvánvalóan és súlyosan sérült az elsőfokú döntés következtében.

A jogsértő adatkezeléstől való eltiltás alkalmazására nincs lehetőség, mivel egy adatvédelmi perben az adatvédelmi szabályok keretén belül lehet megtalálni az alkalmazandó szabályokat. A GDPR 17. cikk (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján nem lehetséges az adatkezeléstől való eltiltás.

A perköltség vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a felperes a keresete pontosításával a látszólagos tárgyi keresethalmazatot megszüntette, kizárólag adatvédelmi alapon tartotta fenn az igényét. Perjogi értelemben tehát keresetének egy részétől elállt, azonban az Pp. 241. § (2) bekezdésének megszegésével ehhez nem csatolta az alperes hozzájárulását. Az elsőfokú bíróság pedig elmulasztotta a perköltség körében figyelembe venni a részleges elállást. Nem volt tekintettel továbbá a Pp. 85. § (1) bekezdésében foglaltak szerint arra, hogy az eljárás megszüntetése esetén az alperes perköltségét fő szabály szerint a felperes téríti meg. Megítélése szerint nem kell viselnie az olyan perköltségeket, amik abból származtak, hogy a kereset hiányos, vagy ellentmondó jellegű volt.

Álláspontja szerint az elsőfokú határozat túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén. Utalva a Kúria Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítéletére, előadta, hogy a felperes a pert megelőző eljárásban a tiltakozás keretében megfogalmazott ugyan érveket, ezt azonban a keresetében nem ismertette, holott a kereseti kérelmet megalapozó tényeket elő kellett volna adnia a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontja szerint. A kereset jogi indokolásának nem lehet részére az előzményi eljárásban küldött levél, az érvényesíteni kívánt jogalapot a keresetben kell előadni. Az elsőfokú bíróság az előzményi eljárásban kifejtett érvekre alapította az ítéletét, ezzel túlterjeszkedett a kereseti kérelmen és megsértette a Pp. 342. § (1) bekezdését.

Az alkalmazott szankció tekintetében is sérült a keresethez kötöttség elve, mivel az eltiltási kérelem a felperes személyes adatainak az alperesi gazdaglistákon a jövőre nézve történő megjelenésére irányult, ehhez képest az elsőfokú bíróság megjelölt adatok további jogsértő kezelésétől tiltotta el az alperest.

Továbbá eljárásjogi szabálysértésnek minősítette azt, hogy az érvényesíteni kívánt jog között nem szerepelt a GDPR 21. cikk (1) bekezdése, a kényszerítő erejű jogos érdekre a felperes keresetében nem hivatkozott, ez pedig az érvényesíteni kívánt jogok között nem szerepelt, holott ezt a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja előírja a jogalap megjelölése tekintetében.

Ezen túlmenően az elsőfokú határozat több ponton a Ptk. személyiségi jogi szabályaira is utalásokat tartalmaz, holott a felperes keresete erre nem terjedt ki.

[3] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a felek által előadott tényeket és érvelést figyelembe vette és ennek alapján a tényállásból helyes következtetést vont le, ezért döntése helyes és jogszerű. Megítélése szerint olyan eljárási szabálysértés nem történt az elsőfokú eljárás során, melyek az ügy érdemére kihatóak lettek volna, vagyis, ha azok fenn is állnak, más döntés meghozatalára nem kerülhet sor.

Álláspontja szerint az alperesnek nincs lehetősége az ítélet érdemét tekintve ismételt érdemi felülvizsgálatot kérni a fellebbezésben. Az érdemi kérdéseket tekintve a másodfokú bíróság már korábban megerősítette a törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletében foglaltakkal azonos álláspontját. A megismételt eljárás célja kizárólag az eljárási szabálysértések kiküszöbölése volt, melynek az elsőfokú bíróság eleget tett.

Nem volt vitatott a felek között, hogy az adatkezelés ellen tiltakozott és erre a tényre a megismételt eljárásban benyújtott keresetlevelében is hivatkozott. E tekintetben az ítélet nem terjeszkedik túl a kereseten. Ugyanez vonatkozik az alperes másik kifogására is, ami az eltiltással volt kapcsolatos. Az elsőfokú bíróság e tekintetben is a felperesi keresethez alkalmazkodott.

Perköltséggel kapcsolatos kifogás tekintetében azt adta elő, hogy nem önálló kereseti kérelemről állt el, hanem csak a jogi érvelés körében tett módosításokat. Ezek pedig az alperes által hivatkozott hozzájárulást nem követelik meg, és a perköltségre vonatkozóan sincsen kihatásuk.

Felhívta a figyelmet, hogy a GDPR 6. cikk e) pontján alapuló adatkezelés jogszerűsége csak az adatok gyűjtésére és elemzésére terjedt ki, az adatok megjelentetése kapcsán szükséges volt az érdekmérlegelés. A Kúria többször hivatkozott ítélete valójában a GDPR 6. cikk e) és f) pontjainak alkalmazási kérdéseit vizsgálta. A Kúria arra a megállapításra jutott, hogy az adatkezelés jogalapja helyesen a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja, mert az adatkezelés nem az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához volt szükséges és nem minősült közérdekűnek. Jelen perben azonban az elsőfokú bíróság a közérdekűséget a közérdekből nyilvános adatok gyűjtése és rendszerezése tekintetében megállapíthatónak ítélte.

Rámutatott, hogy az alperesi adatkezeléshez a megjelentetés körében nem fűződött közérdek. A Kúria hivatkozott ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja, mert az adatkezelés nem az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához volt szükséges és nem minősült közérdekűnek. A Kúria határozatából az következett, hogy az

adatkezelés jogszerűsége nem állt fenn pusztán azon az alapon, hogy az alperes saját állítása szerint közfeladatot lát el, illetve a sajtó tevékenysége minden további feltétel vizsgálata nélkül közérdekű tevékenység lenne. Az ezzel ellentétes döntés szembe menne a Kúria gyakorlatának irányadó jellegével és a joggyakorlat megváltoztatására nincs indok.

Kiemelte, hogy az alperesnek az adatok megjelentetésével kapcsolatosan nem állt fenn kényszerítő erejű jogos érdeke. E vonatkozásban is utalt a Kúria hivatkozott ítéletére, mely szerint a felperesek tiltakozása folytán a társadalmi megítélést, negatív értékítéletet, magánéletre való negatív hatásokat, befolyásokat értékelnie kellett volna az alperesnek, mint adatkezelőnek meg kellett volna vizsgálnia, hogy az érintettek magánszféráját kevésbé korlátozó eszköz, módszerek alkalmazhatók-e és hogy a jogos érdeke megelőzi-e ezek ismeretében is az érintettek érdekeit, alapvető jogait, szabadságait. Ellentmondásosnak tartotta az alperes hivatkozását a felperes közszereplői minőségére tekintettel, arra, hogy ez a személyiségi jogok korlátozása körében értelmezhető, adatvédelmi jogsértésre azonban nem alkalmazható. Az érdekmérlegeléssel kapcsolatosan kifejtette, hogy az alperes nem biztosított megfelelő időt az érdekmérlegelésről szóló tájékoztatás és a lapzártá közötti tiltakozás megtételére. Az alperes a rövid határidőre nem is hívta fel a felperes figyelmét, ez pedig az alperes terhére értékelendő körülmény. Hivatkozott arra, hogy az eljárás során több alkalommal rámutatott arra, hogy az adatkezelés számára milyen hátrányokkal jár, és a közérdeket nem szolgálhatja valótlan adatok közlése, személyiségi jogai fűződnek az adatok valóságához. Az alperes nem csak a felperesi cég vonatkozásában közölt adatokat, hanem azokat a felperes, mint magánszemély adataival összemosva kezelte. Ezen túlmenően az érdekeltségében lévő cégeknek nemzetközi kötvényesei is vannak és a publikáció befolyásolhatja a kötvény megítélését is. Kitért arra is, hogy a közszereplői minőség a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértése esetén irreleváns.

Utalt arra is, hogy az alperes mindeddig nem hivatkozott arra, hogy a tiltakozást tartalmazó felperesi nyilatkozat ilyenként nem vehető figyelembe, mert az nem személyesen a felperestől származott. Erre már a tiltakozás kézhezvételekor hivatkozhatott volna, ezt azonban nem tette, hanem a szükséges érdekmérlegelést tartalmazó nyilatkozatot küldte meg, ebből következően pedig a levelet tiltakozásnak tekintette.

Álláspontja szerint a meghallgatott tanú vallomása sem volt alkalmas a kényszerítő erejű jogos érdek fennálltának alátámasztására. Hangsúlyozta, hogy a magánszemélyek vagyonosodásának vizsgálata nem képezi a sajtó közérdekű szerepének részét. Előadta, hogy a közölteknek nem volt aktualitása, mert a megjelenés elhúzódott, ebből következően pedig a sajtó „watchdog” szerepét nem tölthette be, sőt az olvasóközönség kíváncsiságát sem elégíthette ki.

Előadta azt is, hogy a személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását nem köteles indokolni, ehhez ugyanis alkotmányos joga van. Az érdekmérlegelés során pedig nem a megtagadás okát kell összevetni az adatkezelés céljával, hanem azt, hogy az alanyi jog gyakorlásával szembeállítható-e olyan kényszerítő erejű jogos érdek az adatkezelő oldalán, mely az alanyi jog gyakorlását korlátozhatja.

Helyes volt továbbá az elsőfokú bíróság döntése abban a tekintetben is, hogy a képmás, mint személyes adat kezelése sem volt jogszerű. A sérelmezett kiadvány lényegi mondandóját tekintve nem hordoz közérdeket, és az adatkezelés nem indokolható a felperesi tiltakozás ellenére kényszerítő erejű jogos érdekekkel, a képmás felhasználása öncélú, többlettartalommal nem bír és hozzájárulás hiányában jogsértő.

Úgyszintén helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bűnügyi személyes adatok közlése jogszerűtlen volt.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság a jogszabályok betartásával alkalmazta a jogkövetkezményeket. A törlés tekintetében a GDPR 17. cikk (1) bekezdésének b) pontja mondja ki, hogy az adatkezelés jogszerűtlensége esetén törlésnek van helye. A (3) bekezdés a) pontja olyan korlát, mely tekintetében a levezetett érdekmérlegelés elvégzése a bíróság feladata. Utalt az Info tv. 23. § (5) bekezdésére, az adatkezelés szankciói tekintetében, ennek megfelelően a bíróságnak olyan jogkövetkezményt kell alkalmazni, amely az adott esetben az érintett jogai érvényesülésének megfelelő.

[4] Az alperes fellebbezése alapos.

[5] Az alperes – a fellebbezési ellenkérelemben megfogalmazottakkal egyezően – az eljárási szabálysértésekre hivatkozás mellett nem kérte az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését, azonban ez a fellebbezésében foglaltakat nem tette ellentmondásossá.

[6] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg; az alperes által hivatkozottak nem tényállásbeli hiányosságok voltak, hanem az elsőfokú bíróság értékelését érintették.

[7] A fellebbező által hivatkozott eljárási szabálysértések egyike sem volt olyan, mely a Pp. 380. §-a szerinti, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezését eredményezte, illetve a Pp. 380. §-a szerinti, az eljárás lényeges szabályainak megsértése révén az ügy érdemi eldöntésére kihatott volna, és orvoslása a másodfokú eljárásban ne lett volna lehetséges, vagy észszerű. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (1) bekezdése szerint az ügy érdemében döntött.

[8] A kényszerítő erejű jogos érdek vizsgálatára az alperesi védekezés teremtett alapot.

[9] Nem osztja a másodfokú bíróság a felperes fellebbezési ellenkérelmének azon érvelését, hogy az alperes fellebbezésében az ügy érdemét érintő felülbírálatot ne kérhetne. A Kúria Pfv.IV.20.651/2022/5. számú végzésének eljárási következménye az, hogy a felperes által az eredeti keresettel alakítani kívánt jogviszony tekintetében nincs a felekre és bárki másra vonatkozó, kötelező erejű döntés. Ehhez képest – a kúriai végzésében foglaltak miatt – a felperes keresetét módosította is, mellyel szemben az alperes védekezhetett és amelyről az elsőfokú bíróság csak a jelen másodfokú eljárásban felülbírált határozatával döntött. Nem volt tehát olyan korábbi határozat, ami olyan kötőerővel rendelkezett, mely az alperesi védekezés és fellebbezés – ide nem értve a tárgybani elsőfokú határozatban foglaltakat – terjedelmét befolyásolhatta.

[10] Nem vitásan az alperes kezelte a felperes nevét, a becsült vagyonára vonatkozó értéket, a felperessel szemben indított bűncselekmények megnevezésével azonosított büntetőeljárásokkal kapcsolatos adatokat, a képmását, mint személyes adatokat, a felperesi vállalkozások vagyonának értékeléséhez kapcsolódó adatokat.

[11] Helytállóan indult ki abból az elsőfokú bíróság, hogy a felperes személyes adataihoz fűződő önrendelkezési joga és az alperes nyilvánosság tájékoztatásához való jogosultsága került konfliktusba. Közelebbről az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti személyes adatok védelme és a IX. cikk (1) és (2) bekezdései által oltalmazott véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadság alapjogai közötti konfliktust kellett feloldani.

[12] A felperesi önrendelkezési jog alapvető legtagabb tartalma az, hogy az érintett saját maga dönthessen a rá vonatkozó információk felhasználásáról. Kétségtelen volt, hogy a felperes utóbb nem adta hozzájárulását a személyes adatai alperes általi kezeléséhez. A személyes adatok védelmére hivatott GDPR azonban a konkrét célból történő kezeléshez való hozzájáruláson [6. cikk (1) bekezdés a) pont] túlmenően egyéb jogszerű adatkezelési okokat is elismer [6. cikk (1) bekezdés b)-f) pontok].

[13] A véleménynyilvánítás és a sajtószabadság jelentőségéről az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában fejtette ki álláspontját a szólásszabadság intézményvédelmébe ágyazottan. Kiemelte, hogy a sajtó a véleményalkotás és a véleményformálás eszköze és rámutatott a szólásszabadság kettős igazolásán keresztül a sajtószabadság kitüntetett jellegére. Kinyilvánította, hogy a közügyekkel összefüggő véleménynyilvánítás a leginkább oltalmazandó szólások körébe sorolandó, és a védelem központjában nem az érintett személyek, hanem maguk a közéleti kérdésben tett megnyilvánulások állnak {7/2014. (III. 7.) AB határozat [40], [45], [47]}.

[14] Az alperesi vitatott újságírói tevékenység központi és lényegi vonása, hogy adott természetes személyekhez köthető gazdasági tevékenységeket vizsgál és ennek eredményeként a természetes személy vagyonértékelését adja, majd ennek alapján sorrendet képez.

Az elsődleges rendezőelv az egy adott személy köré csoportosítható vállalkozások eredményességi értékelése. Következő lépcső az egyes gazdasági szereplők vagyonszámítása.

A listán szereplő személyek együttesen és külön-külön is a társadalom jelentős számú tagjára képesek meghatározó befolyást gyakorolni elsősorban gazdasági értelemben, ezért tevékenységüket amúgy is jelentős közérdeklődés kíséri.

Az alperesi sajtóorgánum tevékenységében az előre meghatározott módszer szerinti eredményességi vizsgálat a meghatározó, mind jelentőségében, mind ráfordításban. A közvélemény ennek révén viszonyítási pontokat kaphat egyes gazdasági ágazatok aktuális helyzetéről is. Ehhez képest csak másodlagos művelet a vállalkozásokhoz köthető természetes személyek vagyonértékelése, a sorrendbe helyezés pedig a végső logikai egység.

Egyetértett a másodfokú bíróság az alperesi érveléssel abban, hogy a felperes tevékenysége révén kiemelkedő befolyással rendelkezik az ország és a régió termékellátására, ezáltal a

mezőgazdasági termelésre. A felperes gazdasági tevékenysége közvetlenül és közvetett módon jelentős hatással van a nemzetgazdaságra, az ország háztartásaira, működése a közvélemény homlokterében áll.

Az alperesi összeállítás adott időszakra és időpontra nézve enged rálátást a felperes tevékenységére. Az összeállítás sajátossága révén a tevékenység és az eredmény bemutatása rendkívül tömör az elemzés háttéréhez képest (lásd a módszertanhoz a felek közti e-mail váltást). A fentebb hivatkozottak szerint a Fővárosi Ítéltábla az összeállításnak abból a szempontból tulajdonít elsődleges jelentőséget, hogy az a legjelentősebb hazai termelők, befektetők, vállalkozók összesített adatainak feldolgozásával ad gazdasági helyzetjelentést. Ez pedig összességében és az egyes szereplők kiléte szempontjából is kiemelt közügy.

A természetes személyekre vetített vagyonszámítás és a sorrendbe állítás nyilvánvalóan nagyban segíti a közérthetőséget, az értékesíthetőséget és jelentős figyelemfelhívó szerepe is van.

[15] A másodfokú bíróság megítélése szerint fontos azt tisztázni, hogy a felperes vagyonértékelésének alapját képező cégalapok első megközelítésben nem természetes személyre – hanem vállalkozásokra – vonatkozó információk, de kétségtelenül tartalmaznak primer módon személyes adatokat is. Az alperes által a cégalapokon végzett elemző tevékenység azonban nyilvánvalóan eredményezett személyes adatot, ami elsősorban a felperes vagyonának becsült értékét jelentette (vö: GDPR 4. cikk 1. pont).

[16] Az adatkezelés jogszerűségére vonatkozó kúriai gyakorlat (Kfv.III.37.978/2021/10.) szerint a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalapot nem lehet általánosságban a sajtó tevékenységére alkalmazni, hanem azt mindig a személyes adatok kezelésére vonatkozó elvek érvényre juttatása mellett szükséges vizsgálni.

[17] A NAIH (NAIH-438-1/2021) jogértelmezési gyakorlata határozottan állást is foglal abban, hogy az újságírói tevékenységet a GDPR nem a 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalap körébe sorolja. Ezt a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti fogalomrendszer 17. cikk (3) bekezdés b) pontjában megfogalmazottakkal való összevetésével kívánja igazolni.

[18] Ehhez hozzátehető, hogy a GDPR 17. cikk (3) bekezdésének a) pontja kivételt enged a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékoztatáshoz való jog gyakorlása céljából, és a b) pont tárgyalja a közérdekből, illetve a közhatalmi jogosítvány gyakorlása keretében végzett feladat végrehajtásának célját. Ebből az elkülönítésből is az következtethető, hogy a közérdekből végzett feladat körébe fő szabályként nem vonható a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékoztatáshoz való jog gyakorlása keretében végzett újságírói tevékenység.

[19] A másodfokú bíróság megítélése szerint a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti közérdek és közhatalmi jogosítvány gyakorlása abban rokonítható, hogy ezek a

társadalmi viszonyokra bírnak közvetlen befolyásoló erővel. Osztotta a másodfokú bíróság azt az álláspontot, hogy a kérdéses alperesi tartalom – kifejezetten tartalmi szempontból – nem minősíthető közérdekűnek, mert ez a gazdasági újságírás sajátos szellemű megnyilvánulása, ami jelentős információs értékkel bír, de maga a közlés a társadalmi viszonyokra közvetlenül nem hat.

[20] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság felfogásától eltérő rendszerben vizsgálta az adatkezelés jogszerűségét.

[21] A felperes személyes adatai alperes, mint sajtószerv általi kezelésének jogalapja tekintetében a Kúria és a NAIH gyakorlata alapján az körvonalazódott, hogy a sajtó adatkezelésének jogszerűsége a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjának keretei között vizsgálható. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az alperes adatkezelési tájékoztatója is inkább ezt hívja fel. Az alperes a III. pontban az adatkezelés céljánál együttesen szerepeltette a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) és f) pontjait, de a VI. pontjában az adatkezelés jogszerűsége tekintetében az f) pontra hivatkozott (tiltakozási jognál), utalva a NAIH gyakorlatára.

[22] Az alapjogok közötti összeütközést a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjában foglaltakra is tekintettel kellett feloldani.

Az ebben foglalt jogos érdek érvényesítése az alperesi oldalon azonosítható a sajtó tevékenységéhez fűződő azon (külső) elvárással, hogy tájékoztatást nyújtson a közérdeklődésre számot tartó eseményekről, történésekről, mely azzal a (belső) elvárással kell párosuljon, hogy ezt a szakmai követelményeknek megfelelően tárja a közönség elé. Ehhez társul, illetve ezen alapul a sajtószabadsághoz tapadó erőteljes alkotmányos védelem.

A GDPR szabályozás másik eleme, mely a felperesi oldalon vizsgálandó, az érintett érdeke, alapvető joga, szabadsága. Ez a felperes esetében a fent vázolt önrendelkezési jog.

[23] A vizsgálat során lehetséges azon két érdek összevetése, mely a felperesnek, mint közismert személy saját konkrét személyes adataihoz fűződő és kifejezetten az alperes általi gazdasági tevékenységet bemutató érdek között feszül.

[24] A másodfokú bíróság meggyőződése szerint a személyes adatokat tartalmazó sajtóközlés egységes vizsgálata célravezetőbb, mint külön-külön értékelni az érintett adatok kezelését, mert az érdekek felmérése alapvetően az általános vizsgálat szerint előtérbe helyezett alperesi tevékenység alapján lehetséges, ez pedig a megjelentetett közlésben manifesztálódott.

A másodfokú bíróság a fentiekben felvázolt alperesi listaképzés jelentőségét és hátterét figyelembe véve értékelte a közlést, kiemelve azt, hogy egyedileg a felperesre vonatkozó résznek is értékelhető tartalma volt, nem csak a sorrendszerű viszonyrendszer egészének, de a sorrend nélküli teljes tartalom is értékelhető.

[25] Az alperes a 2020-ban elérhető 2019-es nyilvános adatok felhasználásával végzett számítást, melynek egységes és részletes módszertanát is közreadta (magazin, 2021. februári lapszám, 40. oldal). A teljes összeállítás mintegy 20 oldal (magazin, 2021. februári lapszám, 37- 58. oldalak), melyben a felperest érintő rész szövegterjedelemben a többi részhez igazodó tartalmú (ez alól csak egy kivétel van, az első helyen szereplőt érintően), az illusztrációul használt kép egy oldalas, mint másik két érintett esetében. Az írás jelentős részt szentelt a felperessel szembenibüntetőeljárásoknak, melyek tényét az alperes összefüggésbe hozta az értékelésének számszerűsítésével.

Az online megjelenés lényegesen szűkszavúbb, három mondat (korábban csak kettő), a papírlapon megjelentek kiemelt gondolatait tartalmazza (árváltozások, fejlesztések, rekordév, büntetőeljárások).

Mindkét közlés „fejrésében” megadja a felperes nevét, érdekeltségeit és becsült vagyonát, a papíralapú megjelenés a vagyon forrásait is.

Egységes a lap közlése abban, hogy a szereplőkre vonatkozó szövegek egyes gondolati egységeit „»” jelekkel tagolta.

[26] A sajtó által kezelt és publikált személyes adatok esetköreiben az EJEB a döntéseiben értékelési szempontokat adott meg az érintett jogok konfliktusainak feloldásához. A Von Hannover kontra Németország [EJEB, (59320/00), 2004. június 24., 95-113.], a Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy kontra Finnország [EJEB, (931/13) 2017. június 27.; 167-197.] és a Hurbain kontra Belgium [EJEB, (57292/16) 2023. július 4.; 214-254.] ügyek szempontrendszerre a másodfokú bíróság különös figyelmet fordított.

A másodfokú bíróság mindezek alapján vizsgálta a felperes ismertségét, az alperes által közölt információk megszerzésének körülményeit, a közlés tárgyát, a megjelentettek közérdeklődésre számot tartó voltát, jelentőségét, az időmúlás és időszerűség kérdéseit, valamint a megjelenés felperesre gyakorolt hatásait.

[27] A felperes közismert személyiség, aki a sajtónak gyakorta nyilatkozik, ebből következően személye, neve, képmása, tevékenysége és a vele szemben indított büntetőeljárások ténye, tartalma, lényege széles körben ismert. Az alperes vizsgálódásainak forrása a nyilvános cégadatbázis és a sajtóközlések voltak, melyekhez a módszertani útmutató alapján gazdasági, jogi szakemberek segítségét is igénybe vette. A felperesre vonatkozó, a perindítás idején – mindenki más számára is – rendelkezésre álló és igénybe vehető forrásokból szerzett információk tényyszerűek voltak.

Olyan összehasonlító adat, bizonyíték nem merült fel, mely alapján bizonyossággal arra lehetett következtetni, hogy az alperes nyilvános forráson alapuló adatfeldolgozása téves alapokon nyugszik, illetve módszertana nem elfogadható. Arra sem merült fel meggyőző adat, hogy az alperes a listán szereplő más személyek esetében is alkalmazott módszertantól eltérő, a felperesre kedvezőtlenebb metódust alkalmazott volna. Az alperes objektív alapokra helyezett értékelése a számára elérhető adatokon alapult, a 2020-ban leadott beszámolók 2019-es adatainak alkalmazására az alperes megfelelő indokot szolgáltatott azzal, hogy az egységes értékelés lehetősége csak ezek alapján volt lehetséges.

Az ilyen módon szerkesztett tartalom közérdeklődésre tart számot a fentebb kifejtettek szerint, mert a magyar gazdaság szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet végző felperes gazdasági jellegű cselekvéseire enged rálátást. Fontos érdek, hogy az olvasóközönség tudomást szerezzen a felperes gazdasági teljesítményéről, az azt befolyásoló körülményekről, mert személye jelentős befolyásoló erőt képvisel egymaga, de a listán szereplő más személyekkel együtt közösen is.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy csak másodlagos jelentőséget tulajdonít a szereplők sorrendbe szervezésének, mint alperesi tevékenységnek. A legjelentősebb hazai vállalkozók és vállalkozások tevékenységének egybefoglalása, értékelése jelentős szellemi teljesítmény eredménye.

A felperesi gazdasági tevékenységet nagyban befolyásolni képes tényező volt, hogy a felperessel szemben büntetőeljárás indult, mert a vizsgált magatartások kifejezetten a felperesnek az érintett vállalkozások működésével kapcsolatos tevékenységét érintették. Ebből következően pedig az alperes által a felperesről közölt írásban helye volt a büntetőeljárás adatainak is, ennek megemlítése nélkül – figyelemmel az eljárás közismert voltára – torz képet kapott volna a nyilvánosság. Ezen túlmenően az alperesi hivatkozásokra is tekintettel, jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy igazolt módon a felperes megszólalásai során kommentálta az eljárás tényét, tartalmát, motivációit. Ilyen módon az alperesi bünyügyi személyes adatkezelés az Info tv. 5. § (2) bekezdés a) pontja és 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján a felperesi hozzájárulással és az adatkezelés célja szerint szükséges és arányos mértékű volt.

A perbeli adatok alapján nem volt megállapítható, hogy az alperesi sérelmezett megjelenés a felperesre nézve kézzelfogható és kifejezett hátrányos következményekkel járt volna.

[28] Mindebből a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy jelen esetben az alperes tevékenységét oltalmazó sajtószabadság és véleménynyilvánítás alapjogai erőteljesebben érvényesülnek, mint az alperes személyes adatainak védelméhez fűződő önrendelkezési joga.

[29] Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy minősítette, hogy az alperes megfelelő eredményű érdekmerlegelést végzett, melyről való tájékoztatás nem érintette a képmást és a bünyügyi személyes adatokat, azonban ezek esetében sem volt jogszerűtlen az adatkezelés a fentekre figyelemmel. A másodfokú bíróság továbbá az adatkezelési elveknek is megfeltethetőnek ítélte a felperesi adatkezelést [GDPR 5. cikk (1) bekezdés].

[30] Ezt követően értékelte a másodfokú bíróság a felperesnek a GDPR 21. cikk (1) bekezdése szerinti tiltakozási joga gyakorlásának hatását.

Az alperesi védekezés alapján azt kellett vizsgálni, hogy az alperes bizonyította-e, hogy az adatkezelését olyan kényszerítő erejű jogos okok indokolják, amelyek elsőbbséget élveznek az érintett érdekeivel, jogaival és szabadságaival szemben.

[31] A felperesi tiltakozás azon az elvi alapon állt, hogy az alperesi értébecslés alapjául szolgáló adatok félrevezetőek az eltelt időre tekintettel, holott a felperes már az egyeztetés idején rendelkezésre bocsátott 2020-as adatokat. Ezen túlmenően arra is hivatkozott, hogy

egyéb vállalkozásokat is figyelembe kellene vennie az alperesnek, illetve a beruházási tevékenységek értékelése nem volt megfelelő. Továbbá azt kifogásolta a felperes, hogy a két fő cég értékteremtő képességének növekedését és a jelentős újraelőállítási költség értékelését az alperes figyelmen kívül hagyta.

A felperes és a cég1 Zrt. tiltakozását követően az alperes ismételt, egyedi érdekmérlegelést végzett, melyben a másodfokú bírósággal egyező eredményű következtetésre jutott. Az alperes egyben reagált a felperes felvetéseire is. Megjegyzendő, hogy az érdekelt felek hosszas levelezést folytattak az értékelendő vagyonelemekről és az értékelési módszerről.

[32] Az alperes azt a szakmai követelményt állította fel a maga számára, hogy egységes értékelési elvek figyelembevételével jár el, melyet minden listán szereplő esetben alkalmaz. A másodfokú bíróság megismétli és hangsúlyozza azt a megállapítását, hogy nem lehetett olyan következtetésre jutni, hogy az alperes a felperes sérelmére eltérő megfontolásokat alkalmazott volna. A felperes a tiltakozását kifejező iratban is arra utalt, hogy a 2020-as beszámoló alapjául szolgáló adatok még nem váltak nyilvánossá [lásd: 2021. január 29. napján kelt levél 1. (a) pontja].

[33] Az alperes tehát azt az érdekét artikulálta, hogy az általa hivatkozott vagyonelemek és korrekciós tényezők, valamint adatok mentén történjen az értékelés.

Ezzel szemben azonban a nyilvánosság számára értékesebbnek kell minősíteni azt a megoldást, melyet az alperes alkalmazott, miszerint az érintettek számára egyértelművé tette az értékelés alapelveit, módszerét, ezt a nyilvánosság felé is közvetítette a lap és az online megjelenéssel együtt, melynek eredményeként nyilvános forrásból származó adatokat vett figyelembe, de ha az eltelt idő indokolta az érintettektől származó, ellenőrzött adatokkal korrigált és ezt jelezte is.

Ez megfelelt a szakmai elvárásoknak és a közlés a közérdeklődésre számot tartó információk ellenőrizhetősége révén a véleménynyilvánítás kiemelt oltalmát is élvezte. Ebből a szempontból kellett figyelemmel lenni arra is, hogy a felperesre vonatkozó szócikk egy tágabb 50, illetve 49 elemet tartalmazó egész része, mely egységes képet mutat az elemzés szempontjából.

[34] Az érdekmérlegelés elemeinek és indokainak (melyek a tiltakozási jog értékelésekor is figyelembe veendőek voltak) továbbá a sajtószabadság, a véleménynyilvánítás joga, valamint a tiltakozási jog körülményeinek értékelése arra vezetett, hogy a másodfokú bíróság bizonyítottan ítélte az alperes oldalán fennálló kényszerítő erejű jogos okot a felperes érdekével, önrendelkezési jogával szemben.

[35] A tiltakozás és a megjelenés idejének viszonyát jelen esetben azért nem értékelte releváns körülményként a másodfokú bíróság, mert megelőzően a felek hosszas egyeztetést folytattak és az alperes a tiltakozás után rövid időn belül végezte el az ismételt érdekmérlegelést és annak eredménye azonos volt a bíróság következtetésével is. Másrészt az alperes adatkezelési tájékoztatójában kifejezetten szerepelt, hogy a lista 2021. februárjában jelenik meg.

[36] Ebből következően az alperes a felperes nevét, a hozzá kapcsolódó érdekeltségek és ezek értékelésére vonatkozó adatait, képmását, bűnügyi személyes adatait és a vagyonértékelés eredményét jogszerűen kezelte.

A másodfokú bíróság ennek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (3) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

[37] A másodfokú bíróság egyetértett a felperes által kifejtettekkel a perköltségszámítással kapcsolatos fellebbezésbeli állásponttal szemben.

A Fővárosi Ítéltábla az alperest illető perköltség viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdése, mértékéről a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján határozott. Az alperes a megelőző eljárásban a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdései szerint költségeit költségjegyzék benyújtásával felszámította, összesen 136.000 forintban (60.000+36.000+40.000). A Kúria a felperes felülvizsgálattal felmerült költségeit 90.000 forintban állapította meg. Ezen túlmenően a megelőző eljárásban a felperesi képviselőnek a tárgyaláson való megjelenéssel 1 óra (2021. október 5.), a megismételt eljárásban 5 óra (2022. május 4., 2023. június 1., 2023. július 4.), összesen 6 óra figyelembevételével 36.000 forint költsége merült fel.

Az alperes a megismételt eljárásban perköltséget nem számított fel, költségjegyzéket nem nyújtott be, fellebbezésén feltüntette a költségjegyzék csatolását, azonban azt nem nyújtotta be. A másodfokú tárgyaláson való jelenlét alapján a másodfokú bíróság 3.000 forintot állapított meg a részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (5) bekezdése alapján.

[38] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja szerint az eljárás illetékmentes, ezért az illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén maradt.

Budapest, 2024. január 11.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke – előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró